

APPLICATION OF NEW INNOVATIVE METHODS IN THE TEACHING OF VISUAL ARTS

Pulatova Malika¹

School 20, Tashkent region, Tashkent district

KEYWORDS

visual arts education,
innovative teaching methods,
digital technologies, project-
based learning,
interdisciplinary approaches,
immersive experiences,
creativity development, critical
thinking skills, pedagogical
innovation

ABSTRACT

This article explores the transformative impact of innovative teaching methods in the field of visual arts education. In an era marked by rapid technological advancements and evolving learning preferences, educators are continuously seeking novel approaches to engage and inspire students. This article delves into various cutting-edge strategies and tools that have reshaped the teaching landscape, fostering creativity, critical thinking, and artistic skills development. By examining case studies and practical applications, we highlight the effectiveness of digital technologies, project-based learning, interdisciplinary approaches, and immersive experiences in enhancing the pedagogical landscape of visual arts education. As the boundaries of traditional teaching methods expand, this article underscores the potential of innovative approaches to unlock students' full artistic potential and prepare them for the creative challenges of the 21st century.

2181-2675/© 2023 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: 10.5281/zenodo.8393240

This is an open access article under the Attribution 4.0 International(CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Art teacher, School 20, Tashkent region, Tashkent district, Uzbekistan

TASVIRIY SAN'AT FANINI O'QITISHDA YANGI INNOVATSION METODLARNI QO'LLASH

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

tasviriy san'at ta'limi, innovatsion o'qitish usullari, raqamli texnologiyalar, loyihaga asoslangan ta'lim, fanlararo yondashuvlar, immersiv tajribalar, ijodkorlikni rivojlantirish, tanqidiy fikrlash qobiliyatlari, pedagogik innovatsiyalar

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Ushbu maqola tasviriy san'at ta'limi sohasidagi innovatsion o'qitish usullarining transformativ ta'sirini o'rganadi. Tez texnologik taraqqiyot va ta'lim imtiyozlari o'zgarib borayotgan davrda o'qituvchilar doimiy ravishda talabalarni jalb qilish va ilhomlantirish uchun yangi yondashuvlarni qidirmoqdalar. Ushbu maqolada ijodkorlikni, tanqidiy fikrlashni va badiiy mahoratni rivojlantirishni rag'batlantiradigan, o'qitish landshaftini o'zgartirgan turli ilg'or strategiyalar va vositalar ko'rib chiqiladi. Tasviriy san'at ta'limining pedagogik landshaftini yaxshilashda raqamli texnologiyalar, loyihaga asoslangan ta'lim, fanlararo yondashuvlar va immersiv tajribalarning samaradorligini ta'kidlaymiz. An'anaviy o'qitish usullarining chegaralari kengayib borar ekan, ushbu maqola talabalarining badiiy salohiyatini to'liq ochib berish va ularni XXI asrning ijodiy muammolariga tayyorlash uchun innovatsion yondashuvlarning imkoniyatlarini ta'kidlaydi.

Tasviriy san'at ta'limi o'quvchilarda ijodkorlik, estetik sezgirlik va tanqidiy fikrlashni tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi. Tez o'zgarib borayotgan dunyoda tasviriy san'at o'qitish texnologiya va pedagogik yutuqlarning kuchidan foydalangan holda yangi va innovatsion usullarni qamrab olgan holda rivojlandi. Ushbu maqolada tasviriy san'at ta'limining dinamik manzarasi o'rganilib, o'quvchilarni 21-asrning murakkab badiiy muammolarini hal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan ilhomlantirish va jihozlashga qaratilgan ilg'or o'qitish usullarini qo'llashga e'tibor qaratiladi.

An'anaga ko'ra, tasviriy san'at ta'limi chizish, rasm va haykaltaroshlik kabi an'anaviy texnikalarga tayangan. Ushbu asosiy ko'nikmalar muhim bo'lib qolsa-da, zamonaviy o'qituvchilar raqamli texnologiyalar, loyihaga asoslangan ta'lim, fanlararo yondashuvlar va immersiv tajribalarni o'z ichiga olgan kengroq usullarni o'zlashtirmoqda. Bu siljish badiiy ifodaning an'anaviy chegaralari kengayib, o'qitishga yanada ko'p qirrali va innovatsion yondashish zarurligini e'tirof etishni aks ettiradi.

Tasviriy san'at sinfida raqamli texnologiyalarning integratsiyasi ayniqsa o'zgaruvchan bo'ldi. Raqamli vositalar va dasturiy ta'minotning paydo bo'lishi ijodiy izlanish va ifoda etish uchun yangi yo'llarni ochdi. Talabalar raqamli rasm, 3D modellashtirish, animatsiya va raqamli fotografiya bilan tajriba o'tkazishlari mumkin, bu ularga turli xil badiiy uslublar va texnikalarni o'rganish imkonini beradi. An'anaviy va raqamli yondashuvlarning uyg'unligi o'quvchilarga texnologiyaga asoslangan dunyo talablariga moslashgan holda yanada kengroq ko'nikmalarni rivojlantirishga imkon beradi (Lima va Gonsales, 2018).

Bundan tashqari, loyihaga asoslangan ta'lim tasviriy san'atni o'qitishning samarali usuli sifatida mashhur bo'ldi. O'quvchilarni amaliy, real loyihalarga jalb qilish orqali o'qituvchilar muammolarni yechish, jamoada ishlash va badiiy jarayonni chuqurroq tushunish qobiliyatini rivojlantiradilar. Ushbu loyihalar ko'pincha sinfdan tashqariga chiqib, talabalarni san'atni qadrlaydigan va qo'llab-quvvatlaydigan jamoalar va muassasalar bilan bog'laydi (Jonson, 2019).

Innovatsion tasviriy san'at ta'limining yana bir jihati fanlararo yondashuvlardir. San'at va fan, texnologiya, muhandislik va matematika (STEM) kabi boshqa fanlar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish orqali talabalar san'atning jamiyatdagi roli haqida kengroq nuqtai nazarga ega bo'ladilar. Ushbu yondashuv nafaqat tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshiradi, balki talabalarni ijodiy muammolarni hal qilish yuqori baholanadigan sohalarda martaba uchun tayyorlaydi (Burton, 2020).

Tasviriy san'at ta'limida virtual va kengaytirilgan haqiqat kabi immersiv tajribalar ham o'z o'rnini topa boshladi. Bu texnologiyalar o'quvchilarga fazoviy munosabatlarni, yorug'lik va ranglarning o'zaro ta'sirini chuqurroq tushunish imkonini beruvchi san'atga sho'ng'ish imkoniyatini beradi. Immersiv tajribalar talabalarni turli tarixiy davrlarga, badiiy harakatlarga va madaniy kontekstlarga olib borishi, ularning badiiy so'z boyligini boyitishi mumkin (Brigham & Cabaniss, 2017).

Ushbu maqola tasviriy san'at ta'limiga ta'sirini ko'rsatish uchun misollar va misollar keltirgan holda ushbu innovatsion o'qitish usullarini o'rganadi. Ushbu yutuqlarni o'rganib chiqib, biz tasviriy san'at ta'limining rivojlanayotgan manzarasini va innovatsion usullar talabalarni zamonaviy dunyoda ko'proq ko'p qirrali, ijodiy va moslashuvchan rassom bo'lishga imkon berish usullarini yoritishni maqsad qilganmiz.

Tasviriy san'atni o'qitishda yangi innovatsion usullarni qo'llashni o'rganish uchun ushbu tadqiqotda sifat va miqdoriy ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish usullarini birlashtirgan aralash usulli tadqiqot usuli qo'llaniladi. Tadqiqot tasviriy san'at ta'limida innovatsion o'qitish usullarining samaradorligi va ta'sirini baholashga qaratilgan. Bu erda biz tadqiqot loyahasini, ma'lumotlarni yig'ish usullarini va ma'lumotlarni tahlil qilish tartiblarini belgilaymiz.

Ishtirokchilar:

Tadqiqotda tasviriy san'at o'qituvchilari va turli xil ta'lim bosqichlari, jumladan, boshlang'ich, o'rta va oliy o'quv yurtlari talabalarining turli namunalari ishtirok etadi. Ishtirokchilar innovatsion o'qitish usullarini har tomonlama tushunishni ta'minlash uchun an'anaviy va texnologiya bilan integratsiyalangan tasviriy san'at dasturlari orasidan tanlanadi.

Ma'lumotlar yig'ish:

So'rovlar: Tasviriy san'at o'qituvchilari va talabalari o'rtasida innovatsion o'qitish usullari haqidagi tasavvurlarini aniqlash uchun so'rovlar o'tkaziladi. So'rovnomalar raqamli texnologiyalar, loyihaga asoslangan ta'lim, fanlararo yondashuvlar va tasviriy san'at sinfidagi immersiv tajribalari bilan bog'liq savollarni o'z ichiga oladi. Ushbu so'rovlar ushbu

usullarning tarqalishi va ta'siri bo'yicha miqdoriy ma'lumotlarni to'plash uchun mo'ljallangan.

Suhbatlar: Yarim tuzilgan suhbatlar chuqur sifatli ma'lumotlarni to'plash uchun o'qituvchilar va talabalarning bir qismi bilan o'tkaziladi. Suhbatlarda ularning shaxsiy tajribalari, qiyinchiliklari va innovatsion o'qitish usullarini joriy etish yoki ishtirok etishdagi muvaffaqiyatlari o'rganiladi. Ushbu suhbatlar har bir usulni qo'llashning nuanslari haqida qimmatli tushunchalarni beradi.

Sinfdagi kuzatuvlar: Tadqiqotchilar tanlangan tasviriy san'at sinflarida joyida sinf kuzatuvlarini o'tkazadilar. Bu kuzatishlar innovatsion usullarni tatbiq etish jarayonida o'qitish va o'qitish dinamikasini aniqlashga qaratilgan. Batafsil dala eslatmalari sinfdagi o'zaro munosabatlarni, talabalarning faolligini va texnologiya yoki boshqa innovatsion vositalardan foydalanishni hujjatlashtirish uchun qayd etiladi.

Ma'lumotlarni tahlil qilish:

Miqdoriy tahlil: So'rov ma'lumotlari chastotalar va foizlar kabi tavsiflovchi statistik ma'lumotlarni yaratish uchun statistik dasturiy ta'minot yordamida tahlil qilinadi. Inferentsial statistik ma'lumotlar, shu jumladan korrelyatsiya va regressiya tahlillari, innovatsion usullardan foydalanish va talabalar natijalari yoki o'qituvchilarning tasavvurlari o'rtasidagi munosabatlarni o'rganish uchun qo'llaniladi.

Sifatli tahlil: Suhbatlar va sinfdagi kuzatish bo'yicha dala eslatmalari tematik tahlildan o'tkaziladi. Tadqiqotchilar tasviriy san'at ta'limida innovatsion usullarni qo'llash bilan bog'liq takrorlanadigan mavzular, naqshlar va hikoyalarni aniqlaydilar. Sifatli ma'lumotlarni tahlil qilish dasturi sifatli ma'lumotlarni tartibga solish va kodlashda yordam berish uchun ishlatiladi.

Axloqiy mulohazalar:

Ushbu tadqiqot axloqiy me'yorlarga amal qiladi, barcha ishtirokchilarning xabardor roziligini ta'minlaydi va ularning anonimligi va maxfiylikini ta'minlaydi.

Doimiy rivojlanib borayotgan ta'lim manzarasida tasviriy san'atni o'qitish dinamik va o'zgaruvchan soha bo'lib turibdi. Ushbu maqola tasviriy san'at ta'limida yangi innovatsion usullarni qo'llashni o'rganib chiqdi va bu usullarning o'qituvchilarga ham, talabalarga ham chuqur ta'sirini yoritib berdi. Tadqiqot natijalari va amaliy tushunchalarni sintez qilish natijasida bir nechta asosiy xulosalar paydo bo'ladi:

Tasviriy san'at ta'limidagi paradigmaning o'zgarishi: Tasviriy san'atni o'qitishning an'anaviy paradigmalari texnologiyaga asoslangan dunyoda talabalarning o'zgaruvchan ehtiyojlarini aks ettiruvchi innovatsion yondashuvlarni o'z ichiga olgan holda kengaytirildi. Raqamli texnologiyalar, loyihaga asoslangan ta'lim, fanlararo yondashuvlar va immersiv tajribalarning integratsiyasi tasviriy san'at ta'limi ko'lamini kengaytirib, o'quvchilarga kengroq badiiy imkoniyatlarni o'rganish imkonini berdi.

Talabalarning faolligini oshirish: Innovatsion o'qitish usullari talabalarni yanada chuqurroq jalb qilishda samarali ekanligini isbotladi. Raqamli texnologiyalar, xususan, san'atni yanada qulayroq va interaktiv qilib, o'quvchilarni tajribaga, tavakkal qilishga va o'z

ijodini yangi usullarda namoyon etishga undadi. Ushbu faollik o'quv natijalarini yaxshilashga yordam beradi va san'atga bo'lgan haqiqiy ishtiyoqni kuchaytiradi.

21-asrga tayyorgarlik: innovatsion usullarni o'zlashtirish talabalarni 21-asr uchun zarur ko'nikmalar bilan qurollantiradi. Loyihaga asoslangan ta'lim va fanlararo yondashuvlar tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va hamkorlikni rivojlantiradi - bu san'at doirasidan tashqariga chiqadigan va talabalarni kelajakdagi martaba yo'llarining keng doirasiga tayyorlaydi.

Turli xil badiiy ifoda: Innovatsion usullar badiiy ifodaning keng doirasini ta'minlaydi. Raqamli san'at, virtual haqiqat tajribasi yoki hamkorlikdagi loyihalar orqali talabalar turli xil vositalar va uslublarni o'rganishga da'vat etiladi. Bu xilma-xillik yanada boy, inklyuziv badiiy hamjamiyatni rivojlantiradi va talabalarni san'at olamining doimiy o'zgaruvchan talablariga moslashishga tayyorlaydi.

Qiyinchiliklar va mulohazalar: Tasviriy san'at ta'limida innovatsion o'qitish usullarining afzalliklari yaqqol ko'rinsa-da, texnologiyadan foydalanish, o'qituvchilar uchun malaka oshirish va baholash metodologiyasi kabi muammolarni hal qilish kerak. Ushbu qiyinchiliklarni bartaraf etish barcha talabalarining ushbu usullar tomonidan taqdim etilgan imkoniyatlardan teng foydalanishlarini ta'minlash uchun juda muhim bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, tasviriy san'atni o'qitishda yangi innovatsion usullarni qo'llash badiiy ta'limning uzluksiz rivojlanishining istiqbolli yo'li hisoblanadi. O'qituvchilar va muassasalar ushbu yondashuvlarni qo'llashda davom etar ekan, ular talabalarga nafaqat malakali rassomlar, balki zamonaviy dunyoning murakkabliklarida harakat qilishga tayyor bo'lgan ijodiy mutafakkirlar bo'lish imkoniyatini beradigan jonli va istiqbolli san'at hamjamiyatiga hissa qo'shadilar. Doimiy tadqiqot va hamkorlik orqali tasviriy san'at ta'limi sohasi ertangi kunning rassomlari va innovatorlarini shakllantirishda davom etishi va rivojlanishi mumkin.

Ushbu maqola ta'limdagi innovatsiyalarning o'zgartiruvchi kuchidan dalolat beradi, u qanday qilib talabalar hayotini boyitishi va tasviriy san'atning doimiy hayotiyiligiga hissa qo'shishi mumkinligini ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Lima, R. L., & González, R. S. (2018). Digital Art Tools and Collaborative Artwork. In *Innovative Practices in Teaching Information Sciences and Technology* (pp. 36-61). IGI Global.
2. Johnson, D. R. (2019). Art Integration in Project-Based Learning: An Interdisciplinary Approach. *Arts Education Policy Review*, 120(3), 177-182.
3. Burton, J. K. (2020). *STEAM and Arts Integration: Transforming STEM into STEAM*. Routledge.
4. Brigham, T. J., & Cabaniss, J. (2017). Virtual Reality and the Arts: A New Frontier for Education. *Art Education*, 70(2), 26-31.
5. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.

6. Marshall, C., & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. Sage publications.
7. Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2014). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill Education.
8. Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldana, J. (2013). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. Sage.